

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 24 Nisan 2012
Nr. Ref.: RK223/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 08/11

Başvurucular

Malush Sopa, Sedat Kuqi, Fazli Morina, Rrahman Kabashi ve Liman Gashi

Bilinmeyen kamu otoritesine karşı

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Ivan Čukalović, Üye
Gjyljeta Mushkolaj, Üye
Iliriana Islami, Üye

Başvurucular

1. Başvurucular Suhareka merkezli NBI Suhareka Bağımsız Sendikası Başkanı Bay Malush Sopa, NBI Suhareka'nın eski müdürü Bay Sedat Kuqi, Bağcılık Müdürü Bay Fazli Morina ve Suhareka'da pazarlama müdürü Bay Liman Gashi'dir.

2. Başvurucular, “dava öncesi uyarı” diye isimlendirdikleri bir dizi evrak Mahkeme’ye teslim etmişlerdir. Onlar, eski “Suhareka” seksen (80) çalışanını temsile yetkili olduklarını gösteren vekalet teslim etmişlerdir.
3. “Kosova Anayasa Mahkemesi – Başkanı”, “dava öncesi uyarı” dilekçesi teslim edilen 12 (on iki) kamu otoritesinden biridir.

İtiraz edilen karar

4. Muhtıranın konusu şudur: “Suhareka’da bulunan NBI “Suhareka” sh.p.k. şirketinin alımıyla ilgili olan 16 Kasım 2009 tarihli dava dilekçesi ve 474 sayı ve 15.02.2011 tarihli itiraz dilekçesine göre SCC-09-0213 sayı ve 31.01.2011 tarihli davanın sürüncemede bırakılmasına karşı dava öncesi uyarı”.
5. Başvurucular şunu ileri sürmüşlerdir: *“23 Ekim 2009 tarihli vekaletle göre NBI Suhareka şirketi Bağımsız Sendikası, temsilcileri aracılığıyla 19 Kasım 2009 tarihinde şu kurumlara karşı dava açmıştır: 1) Priştine’deki Kosova Özelleştirme Ajansı, 2) Lipyan Belediyesi Suhadol köyünde bulunan QMI İtalyan Mobilya Merkezi, İtalya merkezli Groppo Vinivolo Fantinel Spa. Bu dava dilekçesi SCC-09-0213 dava dosyasında görülebilir”.*
6. Başvurucular devamında: *“SCC-09-0213 sayılı dava dosyasında İtalyalı Treviso şehrinde 28 Kasım 2006 tarihinde imzalanarak şirketimizin kandırıldığı ve entrikaya sürüklendiği anlaşmaya ilişkin deliller bulunmasına rağmen Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi 31 Ocak 2011 tarihinde (...) yayımladığı (...) kararlar dava dilekçemizi temelden yoksun olarak reddetmiştir”.*
7. Başvurucular son olarak şunu ifade etmişlerdir: *“NBI Suhareka şirketinin Bağımsız Sendikası yasal süre içerisinde 15 Şubat 2011 tarihinde Priştine’deki Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesine 474 sayılı itiraz dilekçesini sunmuş ve Geçici Ceza Yasası’nın 346. maddesi ile Kosova Cumhuriyeti Anayasası’nın 102. maddesi 2, 3 ve 4. fıkralarıyla çelişen ve şirketimize karşı olan 31 Ocak 2011 tarih ve SCC-019-0213 sayılı karar hakkında Kosova’daki tüm yerli ve uluslar arası kurumları bilgilendirmişizdir.”*

Dava konusu

8. Başvurucular Anayasa Mahkemesi’ne “dava öncesi uyarı” teslim ederek atıfta buldukları hükümlerden bazıları şunlardır: “Kosova Cumhuriyeti Anayasası’nın 23. maddesi [İnsan Onuru], 24. maddesi [Kanun önünde Eşitlik], 31. maddesi [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı], 32. maddesi [Kanun Yollarına Başvurma Hakkı], 44. maddesi [Örgütlenme Özgürlüğü], 53. maddesi [İnsan Haklarına İlişkin Hükümlerin Yorumlanması], 54. maddesi [Hakların Yargı Yoluyla Korunması], 84.6 maddesi [Cumhurbaşkanı’nın Yetkileri], 102. maddesi [Yargı Sistemi Genel Esasları], 103. maddesi [Mahkemelerin Yapısı ve Yargılama Yetkisi], 104. maddesi [Yargıçların Atanması ve Görevden Alınması], 119. maddesi [Genel Esaslar]”.

Hukuki dayanak

9. Kosova Cumhuriyeti Anayasası’nın (bundan sonra: “Anayasa”) 113.7 ve 21.4 maddesi, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa’nın (bundan sonra: “Yasa”) 20, 22.7 ve 22.8 maddeleri ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü’nün (bundan sonra: “İçtüzük”) 56.(2) kuralı.

Davanın Mahkeme'deki seyri

10. Başvurucular 26 Ocak 2010 tarihinde yukarıda zikredilen “dava öncesi uyarı”sını teslim etmişlerdir.
11. Mahkeme Başkanı 14 Şubat 2011 tarihinde Üye Almiro Rodrigues’i raportör yargıç olarak görevlendirmiş, Üye Altay Suroy başkanlığında üyeler Kadri Kryeziu ve Enver Hasani'den oluşan Ön İnceleme Heyeti’ni belirlemiştir.
12. Başvurucular 16 Şubat 2011 tarihinde Mahkeme ve yukarıda zikredilen Kosova Cumhuriyeti'nin diğer 12 kurumuna ilave evrak teslim etmişlerdir.
13. Başvurucular 1 Haziran 2011 tarihinde Mahkeme ve yukarıda zikredilen Kosova Cumhuriyeti'nin diğer 12 kurumuna tekraren evrak ilavesi yapmışlardır.
14. “Ekspertimi” hizmet şirketi 26 Temmuz 2011 tarihinde Mahkeme’ye “mali görüş” diye adlandırılan bir evrak teslim etmiştir. Aynı evraktan Kosova Cumhuriyeti'nin yukarıda zikredilen diğer 11 kurumuna da gönderilmiştir.
15. “Ekspertimi” hizmet şirketi 28 Temmuz 2011 tarihinde Mahkeme’ye bir yazı teslim ederek 26 Temmuz 2011 tarihinde teslim edilen “mali görüş” adlı evraktaki bazı teknik hatalara açığ getirmekteydi.
16. Başvurucular 2 Ağustos 2011 tarihinde Mahkeme’ye ve Kosova Cumhuriyeti'nin yukarıda zikredilen diğer 14 kurumuna ilave evrak teslim etmişlerdir.
17. “Ekspertimi” hizmet şirketi, Mahkeme tarafından 26 Temmuz 2011 tarihinde başvuruların başvurusu hakkında Mahkeme’ye “mali görüş” evrakını hangi sıfatla teslim ettiğine ilişkin sorulara 2 Ağustos 2011 tarihinde cevap vermiştir.
18. Başvurucuların “dava öncesi uyarı”nın (başvurunun) kaydedildiği 12 Ağustos 2011 tarihinde başvuruculara bildirilmiştir. Aynı tarihte Kosova özelleştirme Ajansı, Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi, QMI İtalyan Mobilya Merkezi ve Gruppo Vinicolo Fantinel Spa başvurunun kaydedildiği konusunda bilgilendirilmişlerdir. Karşı taraftakilerin hiçbirinden cevap gelmemiştir.
19. Başvurucular 17 Ağustos 2011 tarihinde Mahkeme’ye ilave evrak teslim etmişlerdir. Bu evraktan Kosova Cumhuriyeti'nin diğer 16 kurumuna da gönderilmiştir.
20. Başvurucular 5 Eylül 2011 tarihinde Mahkeme’ye ve Kosova Cumhuriyeti'nin 18 diğer kurumuna da ilave evrak teslim etmişlerdir.
21. Mahkeme, 14 Eylül 2011 tarihinde başvuruculardan şu konularda bazı açıklama ve ilavelerin yapmalarını talep etmiştir: kamu otoritelerinin itiraz ettikleri kararlarına ilişkin olgusal veriler; aldığı karar, işlediği fiil ve ihmallerden dolayı Anayasa ile güvence altına alınan haklarını ihlal ettiğini ileri sürdükleri mahkeme veya kamu otoritesinin açık adı; ihlal edildiğini ileri sürdükleri Anayasa ile güvence altına alınmış hakları; Anayasa’ya göre kamu otoritesince alınan karar veya işlenen fiilin hangi nedenden dolayı anayasal hak ihlali oluşturduğunu belirten şikayet dilekçesi; varsa eğer mahkeme veya kamu otoritesine ait son karar; Mahkeme’ye yapılan bu başvuruyla elde edilmek istenen şeyin ne olduğunun açıklanması.
22. Başvurucular, 20 Eylül 2011 tarihinde, Kosova Cumhuriyeti'nin diğer 19 kurumuna gönderdikleri evrakın yaklaşık olarak benzerini Mahkeme’ye teslim etmişlerdir.

23. Başvurucular 4 Ekim 2011 tarihinde Mahkeme'nin sorularına cevaben önceden sundukları evrakların aynısını ve ilaveten Kosova Emanet Ajansı (KEA) ile QMI İtalyan Mobilya Merkezi ve Gruppo Vinicolo Fantinel Spa arasında imzalanan 27 Ağustos 2007 tarihli anlaşmayı teslim etmişlerdir.
24. Ön İnceleme Heyeti 23 Kasım 2011 tarihinde raportör yargıcın raporunu görüştüğten sonra başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların özeti

25. İddiaya göre başvuruçuların dava açması üzerine Suhareka Belediye Mahkemesi 19 Haziran 2006 tarihinde vekalet üzerine avukat Nazim Elshani'nin temsil ettiği NBI-NSH "Suhareka" şirketi hakkında çıkarttığı C. nr. 217/05 sayılı kararda çalışanların 1991-1998 dönemine ilişkin maaşlarının ödenmesi hakkında şunları öngörmüştür:

NBI Suhareka şirketi çalışanlarının ektteki 11.11.2003 tarihli listede isimleri yazılan ve 1 numarada Sadik Ahmeti'den başlayarak 186. sıradaki Muhamet Elshani'ye kadar oluşturduğu grubun NBI Suhareka şirketine karşı dava dilekçesi kabul edilmiştir.

Davalı NBI Suhareka, dava dosyasında 1 numarada Sadik Ahmeti'den başlayarak 186. sıradaki Muhamet Elshani'ye kadar 11.11.2003 tarihli listede isimleri yazılı bulunan çalışanların hepsine maaşlarının ayrı ayrı ödemeye mecbur edilmiş ve 11.11.2003 tarihli listeye göre ödenecek maaşların toplam tutarının faiz hariç olmak üzere, 750.087,00 olması gerektiği komisyonca imzalanmıştır.

Bu karar, NBI Suhareka şirketinin özelleştirildiği anda özelleştirme hakkının gerçekleştirilmesi için icra edilebilir.

26. İddiaya göre Suhareka Belediye Mahkemesi kararının gerekçesinde şu ifadeye yer verilmiştir:

"Mahkeme, konuyla ilgili olarak Emanet Ajansı'nın bilgilendirildiği yönünde çalışanlar temsilcisi ve NBI Suhareka temsilcisinin iddiasına dayanarak dava dilekçesini kabul ederek Medeni Usul Yasasının 331. maddesine göre iddiaya göre mahkeme kararı açıklamayı kararlaştırmıştır".

27. Kosova Emanet Ajansı (bundan sonra: KÖA) 2006-2007 yıllarında spin-off special yöntemine göre yapılan 19. özelleştirme dalgası çerçevesinde özelleştirme ihalesinin geçici kazananları olarak Lipyen merkezli QMI – İtalyan Mobilya Merkezi ve İtalya Spilimbergo (Pordenon) merkezli Gruppo Vinicolo Fantinel Spa'nın olduğunu ilan etmiştir.
28. Başvurucular 16 Kasım 2009 tarihinde Kosova Emanet Ajansı ile ilgili davalara bakan Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesine (bundan sonra: KYMÖD) Kosova Emanet Ajansı, Lipyen merkezli QMI – İtalyan Mobilya Merkezi ve İtalya Spilimbergo (Pordenon) merkezli Gruppo Vinicolo Fantinel Spa hakkında dava açarak NSH Suhareka'nın özelleştirme kararının iptalini talep etmiş ve geçici kazananın Kosova Özelleştirme Ajansı (bundan sonra: KÖA) ile gizlice anlaşmış ileri sürmüştür.
29. KYMÖD 21 Ocak 2010 ve 23 Şubat 2010 tarihinde yayımladığı bir emirname ile başvuruçuya evrak çevirisi hakkında öneriler veriyor ve Sendikanın KYMÖD'deki davada bir avukat tarafından temsil edilmesi gerektiğini bildiriyordu.

30. Başvurucular 19 Mart 2010 tarihinde KYMÖD nezdindeki dava evrakının çevirisini sunmuşlardır. Başvurucular, geçici kazananın Kosova Özelleştirme Ajansı ile gizlice anlaşmış ileri sürerek NSH Suhareka'nın özelleştirme kararının iptalini talep etmiştir. Başvurucular, davanın olası suç ilişkilerine vurgu yaparak 30 Temmuz 2010 tarihinde KYMÖD'ye ilave evrak teslim etmiştir.
31. KYMÖD 4 Ağustos 2010 tarihinde yayımladığı bir emirname ile bir vekalet teslim edip 2008/6 sayılı UNMIK Yönetmeliğinin 24.1 ve 25.4 maddelerine göre bir sendikanın kuruluşuna ilişkin araçların teslimini önermiştir. Aynı tarihte KYMÖD Kosova Cumhuriyeti Özel Savcılığı'na başvurarak başvurucuların iddialarına ilişkin soruşturmanın yapıp yapılmadığı bilgisini talep etmiştir. KYMÖD Suhareka Belediye Mahkemesine de başvurarak C. nr. 233/2009 sayılı kararın bir nüshasını talep etmiştir.
32. Suhareka Belediye Mahkemesi istenen dosyayı 12 Ağustos 2010 tarihinde KYMÖD'ye teslim ederek başvuruculara bu davaya bakmaya yetkisinin olmadığı, bunun KYMÖD'nin yargılama yetkisinde olduğunu belirtmiştir.
33. Başvurucu 25 Ağustos 2010 tarihinde KYMÖD'ye davasıyla ilgili tamamlayıcı ilave evrak teslim etmiştir. Başvurucu 23 Eylül 2010 tarihinde KYMÖD'ye ilave evrak teslim etmiştir. Başvurucu, KYMÖD tarafından talep edilen evraki herhangi bir evrak teslimatının ekinde sunmamıştır.
34. Kosova Cumhuriyeti Özel Savcılığı 25 Ağustos 2010 tarihinde KYMÖD'ye verdiği bilgide başvurucuların sorguya alındığını ancak devam eden bir soruşturmanın teyit edilemediğini bildirmiştir.
35. KYMÖD 24 Eylül 2010 tarihinde yayımladığı diğer bir emirname ile başvuruculardan bir vekalet teslim edip 2008/6 sayılı UNMIK Yönetmeliğinin 24.1 ve 25.4 maddelerine göre bir sendikanın kuruluşuna ilişkin araçların teslimini emretmiştir. KYMÖD, emirnamesinde ayrıntılı bir açıklamaya yer vererek bu yönde bir başarısızlığın davanın iptaliyle sonuçlanacağını belirtmiştir.
36. Bu karara karşı 11 Ekim 2010 tarihinde hazırlanan ve 23 Kasım 2010 tarihinde ilave yapılan itiraz başvurusunda başvurucular şu talepte bulunmuşlardır: *EULEX Yargıcı Esmâ Erterzi'nin gayri meşru karar alırken taraflı, anayasa karşıtı ve ayrımcı davranması ve 237 kişilik çalışan grubumuzu yasal hükümlere göre kandırmasından dolayı reddini talep ediyoruz.* İtiraz başvurusunda kendi argümanlarına atıfta bulunarak duruşmada avukat istemediğini ve kendi kendini temsil etmek istediğini belirtmişlerdir.
37. Başvurucuların temsilcisinin reddi hakim talebi KYMÖD Başkanı tarafından yerinde bulunmayarak 23 Kasım 2010 tarihinde AGJ-2010-132 sayılı kararla reddedilmiştir. Ancak KYMÖD Raportör Yargıcı emirnamesine karşı 24 Eylül 2010 tarihinde yapılan itiraz başvurusu süreci devam etmektedir. Fakat Mahkeme Heyeti, Yargıcın emirnamesine karşı yapılan itiraz başvurusunun dava dilekçesi kabul edilirlğine ilişkin karar almayı engellemediğini değerlendirmiştir.
38. KYMÖD 31 Ocak 2011 tarihinde (SCC-0213 sayılı karar) başvuruçunun NSH Suhareka şirketinin özelleştirilmesinin durdurulmasına ilişkin dava dilekçesini yerinde bulmayarak reddetmiştir. Söz konusu kararda KYMÖD şu kanun yolu açıklamasına yer vermiştir:

Özel Daire dava esasına ilişkin bir karar çıkartmadığından UNMIK Yönetmelikleri ve 2008/6 sayılı UNMIK Genelgesine göre davacı tamamlanmış ve düzeltilmiş bir davayı açabilir.

2008/4 sayılı UNMIK Genelgesinin 9.5 maddesine göre Kosova Emanet Ajansı ile ilgili olan bu karara karşı yapılacak itirazın Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi İtiraz Heyeti'ne kararın teslim alındığı günden itibaren otuz gün içerisinde ulaştırılması gerekmektedir.

Başvurunun kabul edilirliliğinin değerlendirilmesi

39. "Dava öncesi uyarı" adı altında sunulan evrak diğer kurumlara da teslim edilen evrakla benzerlik göstermekte olup Anayasa ile güvence alınan hakların kamu otoriteleri tarafından ihlalinin Anayasa Mahkemesi'ne bildirmek üzere kullanılan formatın dışındaki bir biçimde teslim edilmiştir.
40. Aksine, başvuru sahiplerinin sundukları "dava öncesi uyarı"lar Mahkemeye aynı anda on iki / on dokuz farklı kuruma teslim edilmişlerdir.
41. Anayasa Mahkemesi'nin yetki alanı dikkate alındığında "dava öncesi uyarı" adı altında yapılan bu başvurunun ön incelemeye alınmaya değer bir şey olmayıp başvuru olarak kaydedilmemesi gerekirdi. Ancak, Mahkeme, bunu eğitim amaçlı olarak ele almıştır.
42. Kabul edilirlilik kriterlerini çerçevesini Anayasa'nın 113 (1 ve 7). maddesi belirlemiştir: Söz konusu madde şunu belirlemiştir:

1. Mahkeme, ancak yetkili taraflarca yasaya uygun şekilde yapılmış başvurular hakkında karar alır.

(...)

7. Bireyler, Anayasa ile güvence altına alınan bireysel hak ve özgürlüklerine yönelik kamu otoriteleri ihlalleri hakkında, yasalarla belirlenen kanun yollarını tükettikten sonra ancak başvuruda bulunmaya yetkilidirler.

43. Kabul edilirlilik koşulları Yasa ve İçtüzükte ayrıntılı olarak ele alınmışlardır. Söz konusu ayrıntılar şöyledir: belirlenen süreye riayet etmek, başvuruyu usul ve öze ilişkin gerekçelendirmek, olguları kısaca özetlemek ve ihlal edilen hakları açıkça belirtmek; kamu otoritesinin itiraz edilen somut hükmünü ve istenilen hukuki korumayı belirlemek ve başvuruya ilişkin gerekli bilgi ve belgeleri ekte sunmak.
44. Başvuru sahipleri birey olarak değil, tüzel bir kişiliğin temsilcisi olarak hareket etmişlerdir. Anayasa'nın 21.4 maddesi şunu belirlemiştir: *Anayasa'da öngörülen temel hak ve özgürlükler gerçek kişiler ve uygulanabilir oldukları ölçüde tüzel kişiler için geçerlidir. Öyle ki başvuru sahiplerinin anayasal itiraz başvurusunda bulunmaya hakları vardır (bkz. KI 41/09 sayılı Priştine AAB-RIINVST L.C.C. Üniversitesi v. Kosova Cumhuriyeti Hükümeti davaya ilişkin kararın 14. maddesi).*
45. Ancak bu, başvuru sahiplerinin yasalarla belirlenen tüm kanun yollarını tüketmeleri gerektiği anlamına gelir. Bu kural Anayasa'nın 113.7 maddesine bireysel başvuru için belirlenmiştir.

46. Mahkeme, kanun yollarının tüketilmesi ilkesinin gerekçesinin, hukuk mahkemeleri de dâhil olmak üzere söz konusu otoritelere olası Anayasa ihlalini önleme veya düzeltmeye fırsat vermek olduğunu vurgulamak ister. Bu kural Kosova hukuk sisteminin olası Anayasal hak ihlalleriyle ilgili etkin kanun yolları geliştireceği varsayımından hareketle konmuştur (*bkz. mutatis mutandis*, AİHM 25803/94 sayılı *Selmouni – Fransa davası* 28 Temmuz 1999 tarihli kararı ile *Andrašik ve diğerleri v. Slovakya*, 152. madde).
47. Subsidiarite (ikincillik) ilkesi, başvuru sahiplerinin anayasal hak ihlali bulunması durumunda temel hak ihlalini tamir etmek amacıyla hukuk yargılamalarında usule ilişkin adli veya idari tüm imkanları tüketmeyi gerektirir. Öyle ki başvuru sahiplerinin olağan yollardan yararlanma veya olağan usullerde Anayasa ihlalini rapor etme konusunda başarısız olmaları halinde Anayasa Mahkemesi'ne yapacakları başvurularının kabul edilmez başvuru olarak ilan edilme tehlikesiyle karşı karşıya kalırlar. (*bkz. KI 07/09 sayılı Deme Kurboğaj ve Besnik Kurboğaj v. Yüksek Mahkemenin Pkl. Nr. 61/07 sayı ve 24 Kasım 2008 tarihli kararının 18. maddesi*).
48. Mevcut davada başvuru sahipleri aynı anda paralel olarak birkaç yere başvurarak kanun yollarını tüketmeye ilişkin adım adım müteakip makamlara başvurma ilkesinin doğasıyla tamamen zıttır. Öyle ki hukuk sisteminde öngörülen tüm kanun yollarının tüketilmediğini göstermişlerdir.
49. Yukarıda belirtilenler dikkate alındığında Mahkeme, sözde başvurunun açıkça kabul edilmez olarak reddedilmesi gerektiği sonucuna varmak durumundadır.
50. Diğer yandan Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın 48. maddesi şunu belirlemiştir:
- Başvuru sahibi, başvurusunda ihlal edildiği iddiasında bulunduğu hak ve özgürlüğünü açıkça belirtmek ve kamu otoritesinin hangi somut hükmüne itiraz etmek istediğini açıklamak durumundadır.*
51. Başvuru sahipleri hangi hak ve özgürlüklerinin ihlal edildiğini ve kamu otoritesinin hangi hükmüne itiraz ettiklerini açıkça belirtmek konusunda başarısız olmuşlardır. Onlar, Anayasa ile güvence altına alınmış haklarına ilişkin herhangi bir ihlal şeklini belirtmemişlerdir.
52. Bundan başka başvuru sahipleri, Anayasa ihlali mağduru oldukları ileri sürülen başvurusunu destekleyecek deliller sunmamış (*Bkz. Scordino v. İtalya (no. 1) [DHM], 179. madde*), talep ettikleri yasal korumaya ilişkin bilgi ve belgelerin ekini vermemişlerdir.
53. Aslında Anayasa Mahkemesi nezdindeki prosedürler yapı olarak çelişkilidirler. Öyle ki (Mahkemeye gerekli delilleri sunarak) olgusal argümanları ve (dayanak olarak gösterdikleri anayasal hükümlerin nasıl ve neden ihlal edildiğini açıklayarak) hukuki argümanlarına dayanak oluşturmak tarafların görevidir. Mahkeme olguların teyidini yapmakla sorumludur. Gerekli belge ve bilgileri sunarak aktif bir şekilde yardımda bulunmak tarafların görevidir.
54. Yukarıda belirtildiği üzere başvuru sahiplerinin amacı hakkında varsayımında bulunmak veya başvuru sahipleri adına dava dosyasını oluşturmak Mahkemenin görevi değildir. Aksine, Anayasa'nın 113.1 maddesine göre Mahkeme'ye hukuka uygun ve kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilmiş şekilde başvurmak başvuru sahiplerinin görevidir.

55. Kısaca Mahkeme, yukarıda zikredilen “dava öncesi uyarı”nın başvurunun Mahkeme’ye sunulmuş şeklinin hukuka uygun şekilde sayılması için asgari dereceye ulaşmadığı görüşündedir.
56. “Dava öncesi uyarı”nın Mahkeme’ye sunulmuş şekli, katı bir yaklaşımla, başvuru hakkının istismarı olarak görülebilir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi şunu belirlemiştir: *“Buna göre, başvurucunun bireysel başvuru hakkının Sözleşme’de öngörülen amacına açıkça aykırı olan ve Mahkeme’nin gereği gibi çalışmasını veya önündeki davanın gereği gibi görülmesini engelleyen bir davranışı, başvuru hakkının kötüye kullanılması oluşturur” (Miroşubovs ve Diğerleri v. Letonya, §62 ve 65).*
57. Anayasa’nın 53. maddesine [İnsan Hakları Hükümlerinin Yorumlanması] göre Anayasa Mahkemesi, *“bu Anayasayla güvenceye bağlanan insan hak ve temel özgürlüklerinin yorumlanması, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarıyla uyumlu şekilde”* yapmakla yükümlüdür.
58. Ancak Mahkemenin Kosova’da anayasal içtihadın geliştirildiği bu dönemde böyle katı bir yaklaşım onaylaması tavsiye edilmez. Fakat Anayasa Mahkemesi’nin rolü ve Anayasa, Yasa ve İçtüzükte belirtildiği üzere anayasa hukuku çerçevesinin yapısını yanlış anladıkları görüldüğü için başvuru sahiplerinin bunu bilmeleri önemlidir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa’nın 113.7 maddesi ve İçtüzüğü’nün 36. kuralına dayanarak Anayasa Mahkemesinin 23 Kasım 2011 tarihinde yapılan duruşmasında oyçokluğuyla:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak REDDİNE karar verilmiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesi uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Almiro Rodrigues, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza